

Psalm 48:10

‘O God, wij gedenken Uwer weldadigheid, in het midden Uws tempels’.

Gemeente,

In Psalm 48 krijgen we een panorama te zien. Een uitzicht over Jeruzalem. Niet zomaar een stad, niet zomaar een toeristische attractie. Het is de stad van onze God, op de berg van Zijn heiligheid. ‘De HEERE is groot en zeer te prijzen’. Heel nadrukkelijk staat dat voorop in de Psalm. Juist daarom geeft de aanblik van Jeruzalem zoveel vreugde aan de Psalmdichter. Psalm 48 is een Psalm voor de kinderen van Korach. Zij hadden een belangrijke taak in de tempeldienst. Het kan wonderlijk gaan in geslachten en families. Deze Korachieten waren nakomelingen van Korach uit de dagen van Mozes. De man die in opstand kwam tegen Mozes, en daarmee tegen God Zelf, en toen levend werd begraven, samen met Dathan en Abiram. Opvallend wat er dan staat in Numeri 26:11: ‘Maar de kinderen van Korach stierven niet’. Zij bleven in leven en kregen een belangrijke taak in de tempeldienst. Een teken van Gods eeuwigdurende trouw. Hij maakte een nieuw begin met het nageslacht van Korach. Psalm 48 laat het panorama van Jeruzalem zien. We zien paleizen, we zien torens, we zien ook de muren van de vesting. Wie in Israël is geweest weet wat het doet, alleen al de aanblik van de stad. Het is waar wat het derde vers zingt: ‘Schoon van gelegenheid, een vreugde der ganse aarde is de berg Sion, aan de zijden van het noorden; de stad van de grote Koning’. De grote Koning, dat is de HEERE Zelf die regeert over alle dingen. In vers 5 staat dat koningen der aarde tegen Jeruzalem waren vergaderd. Samen trokken ze op tegen Jeruzalem. Maar ze werden verwonderd en verschrikt. God Zelf bewaakt en bewaart Jeruzalem. Als er vijandige schepen uit Tharsis komen, verbreekt God die met een oostenwind.

Het hart van Jeruzalem is de tempel. Het geheim van Jeruzalem is dat God er woont. In het panorama van Jeruzalem wordt onze aandacht vooral getrokken door de tempel. In deze Psalm wordt vooral de tempel van Salomo bedoeld. Deze Psalm neemt ons mee naar de tempel, mee naar binnen. Het tiende vers is een uitroep vanuit de verwondering: ‘O God! wij gedenken Uwer weldadigheid, in het midden van Uw tempel’. De Koning van hemel en aarde woont in het midden van Zijn volk. Het centrale punt van het panorama over Jeruzalem is niet de stadsmuur met zijn zeven poorten, niet het paleis van de koning. Het is de tempel, waarvan een Psalm zingt dat onze God daar Zijn woning houdt. Het panorama van Jeruzalem. Hoe ziet het panorama van de Vuursche eruit? Lage Vuursche met het beschermde dorpsgezicht. Het panorama met daarin Groot en Klein Drakestein, de vele horecagelegenheden, niet te vergeten de smederij. En natuurlijk ook het hek, en iedereen weet welk hek. Ook de kerk maakt al bijna 350 jaar deel uit van dit panorama. De kerk als teken van Gods trouw. De kerk die gebouwd werd in de vorm van een kruis en waar zondag aan zondag het Evangelie wordt verkondigd van de Gekruisigde en Opgestane Heere. Wat een zegen en wat een genade, die wij ontvangen. ‘O God! wij gedenken Uw weldadigheid in het midden van Uw tempel’. We gedenken vandaag met verwondering en dankbaarheid het 350-jarig jubileum van onze kerk. De bouw was 350 jaar geleden rond deze tijd al ver gevorderd en eind november 1659 mocht de gemeente het bedehuis in gebruik nemen. De kerkenraad heeft voor deze zondag gekozen om een herdenkingsdienst te houden, omdat op 5 juni 1657 de eerste kerkdienst werd gehouden op de deel van boerderij ‘de Stulp’. De

gemeente bestaat dus 352 jaar en de kerk 350 jaar. We zeggen het vanmorgen de Psalm dichter na: 'O God, wij gedenken Uw weldadigheid in het midden van Uw tempel'.

Voordat we verder naar deze tekst luisteren, eerst een kort overzicht van de geschiedenis van de Vuursche. Al in het jaar 953, dus ruim duizend jaar geleden, stond er op deze plaats een voornaam herenhuis, waarvan keizer Otto de bezitter was. Later was het in bezit van Baldrik, daarna van Coenraad, beide bisschoppen van Utrecht en vervolgens van het kapittel St. Jan. Het huis werd in 1385 aan Frederik van Drakenburg beleend. Toen kreeg het de naam Drakestein de Vuursche, om het te onderscheiden van Drakenburg bij Eemnes. In het jaar 1640 werd Ernst van Rheede de eigenaar van Drakestein. In dat jaar werd kasteel Drakestein gebouwd in de achthoekige vorm, die het vandaag nog steeds heeft. De inzet van de familie van Rheede heeft de HEERE in het bijzonder willen gebruiken om op deze plaats een gemeente te stichten. Vanuit de verschillende buurtschappen, Den Dolder, Pijnenburg, Ridderdorp en Hees groeide het verlangen naar een eigen plaats van eredienst. Op 13 april 1657 werd een verzoek gestuurd naar de classis Amersfoort om wekelijks kerkdiensten te mogen beleggen. Toen de classis dat vernomen had, *waren zij verblijd over den goddelijken ijver van die van de Vuursche*, zo werd in het classicale actenboek opgetekend. Men besloot alles aan te wenden, wat aan de uitbreiding van Jezus' rijk dienstbaar kon zijn. Ook de Staten van Utrecht gaven toestemming, en vanaf 5 juni 1657 werd iedere zondag dienst gehouden op de deel van boerderij 'de Stulp' achter kasteel Drakestein. Voor de bouw van een kerk schonk Gerard van Rheede, zoon van Ernst van Rheede, een stuk grond. Hij aanvaardde ook het eerste ouderlingschap in de gemeente. In november 1659 kon de kerk in gebruik worden genomen, waarschijnlijk door de eerste eigen predikant, Nicolaas van Hasselt. Gemeente, inmiddels is het al 350 jaar geleden, dat de HEERE op deze plaats Zich een gemeente vergadert, die Hij ook bewaart en onderhoudt. Een gebeurtenis die het waard is om door ons en onze kinderen te worden herdacht, opdat wij de HEERE allen zullen zoeken en dienen.

We zeggen het vanmorgen de Psalm dichter na: 'O God, wij gedenken Uw weldadigheid in het midden van Uw tempel'. Onze tekst is een gebed. Het is een rechtstreeks en vrijmoedig gebed tot God. God is niet ver weg, maar dichtbij. God is nergens dichterbij dan in Zijn eigen huis, waar Hij spreekt in de verkondiging van het Evangelie. Hij is geen zwijgende, maar een sprekende God. De kerk is uiteindelijk geen zaak van mensen, maar Zijn eigendom. 'Kerk' betekent 'wat des Heeren is'. God is altijd de eerste, laten we daar diep van doordrongen zijn. Hij is van eeuwigheid en tot in eeuwigheid. In het vers dat voor onze tekst staat, belijdt de Psalm dichter dat God Jeruzalem zal bevestigen tot in eeuwigheid. Het laatste vers van de Psalm zegt het ook: 'Want deze God is onze God, eeuwig en altoos; Hij zal ons geleiden tot den dood toe'. Wat een genade dat deze God ons roept, uit de duisternis tot Zijn heerlijk licht. Wat een genade dat wij deze God mogen kennen door het geloof. Wat een genade dat we tot deze God kunnen bidden, dat Hij ons bidden hoort en verhoort. 'O God, wij gedenken Uw weldadigheid. Dat wil dus zeggen, dat wij onze blik naar boven richten.

Enige tijd geleden maakte Rijkswaterstaat bekend, dat men op een andere manier verkeersborden gaat maken. Op dit moment is het nog zo, dat de richtingwijzer voor rechtdoorgaand verkeer een pijl is die naar beneden wijst. Recent onderzoek heeft uitgewezen, dat een pijl naar boven beter is voor de doorstroming van het verkeer. Er blijken dan minder files te ontstaan. Hoe dat psychologisch werkt, is nog een vraag apart. Maar kennelijk reageren wij mensen daar beter op, een pijl die naar boven wijst. Zo is het eigenlijk

ook in Psalm 48. Er staat in deze Psalm een pijl die naar boven wijst, als die woorden worden uitgesproken: 'O God'. Wat is het goed en heilzaam om die richting te volgen. Wat is het nodig om het met de Psalm te belijden: 'O God, wij gedenken Uw weldadigheid'. Het is geen vanzelfsprekende zaak dat zondige mensen zich aan de levende God toevertrouwen. Wij hebben in Adam gekozen voor de zonde. We willen zelf regeren en zijn niet van Gods genade gediend. Omdat we ons leven moeten prijsgeven, als de HEERE het voor het zeggen krijgt. Het is een teken van Zijn genade als het gebed in ons hart geboren wordt. Het werk van de Heilige Geest die het ons doet zeggen: 'O God'. Wat een wonder, als je Hem kent, deze God als jouw God.

Wij gedenken. Het woord gedenken betekent 'denken aan'. Anders vertaald: 'zich voor de geest stellen'. Gedenken is een activiteit waar je intensief mee bezig bent. Het vraagt concentratie. We kijken terug op de weg die we hebben afgelegd, en we kijken ook met verwachting de toekomst in. Gedenken is een voluit Bijbels woord. De dichter van Psalm 77 zegt het ook: 'Ik zal de daden des Heeren gedenken, Uw wonderen van oudsher'. Gedenken is meer dan alleen aan het verleden denken. Het is meer dan een stuk nostalgie. Wij gedenken Gods daden in het verleden, en geloven dat Hij vandaag nog precies dezelfde is. Iedere kerkdienst begint met de belijdenis dat Hij niet loslaat het werk van Zijn handen. Het gedenken in Psalm 48 spreekt ook in dat besef: God is Dezelfde. De God die Hij was voor onze ouders en grootouders, wil Hij ook zijn voor ons, en voor onze kinderen en kleinkinderen. Vandaag gedenken wij. Wat gedenken wij? De Psalm geeft het antwoord. Wij gedenken Uw weldadigheid. Vandaag kijken we met verwondering naar Gods genade en trouw in de afgelopen 350 jaar. Het belangrijkste van dat gedenken is dat we Gods weldadigheid opmerken. Gods weldadigheid over onze gemeente en over ons eigen leven. Als we terugzien op de geschiedenis van onze gemeente, is het toch alleen maar te danken aan Gods weldadigheid, dat de kerk hier staat en dat de gemeente er is? Wij gedenken Uw weldadigheid in het midden van Uw tempel.

Wat een weldaad van God, dat Hij mensen roept en trekt. Wat een weldaad dat Hij mensen overzet vanuit het duister in Zijn wonderbaar licht. Het is Zijn trouw, waarin Hij het heel persoonlijk zegt: 'Ik heb u bij uw Naam geroepen, gij zijt Mijn'. Laten we dat vandaag vooral gedenken, niet wat wij tot stand hebben gebracht, maar wat God heeft verricht. Er zijn momenten geweest in de afgelopen 350 jaar, dat die weldadigheid heel duidelijk zichtbaar was. Ik wil vanmorgen twee momenten uit de vorige eeuw naar voren halen. We gaan terug naar de Eerste en Tweede Wereldoorlog. Toen in 1914 de Eerste Wereldoorlog uitbrak, besloot de kerkenraad wekelijkse bidstonden te beleggen. Op 5 woensdag augustus werd de eerste gebedssamenkomst gehouden. Ds. IJme Doornveld ging voor in gebed en sprak over Habakuk 3:2b: '... in den toorn gedenk des ontfermens'. Daarna kreeg ouderling Vervat het woord en vervolgens baron van Hardenbroek. Toen een week later Psalm 27:7 werd gezongen, was dat het middel waardoor een jongen, die als dienstplichtige was uitgezonden, tot ruimte mocht komen. Hij werd uitgedreven tot God en mocht de bevrijdende kracht van Zijn genade ondervinden.

Vervolgens een citaat uit de kerkenraadsnotulen van 14 september 1945:

'Dit is de eerste Kerkvergadering na de capitulatie van Duitschland. Gememoreerd werd de wonderlijke verlossing van ons land en volk door den Heere van den duitschen tyran. Velen van ons volk zijn in concentratiekampen omgekomen en gefusilleerd voor het vuurpeloton.

De Heere heeft onze gemeente Zijne gunste betoond. Gedurende september '44 tot mei '45 is hier geweest een Duitsch munitielager, 't grootste van Nederland. Na de capitulatie een gevangenkamp van soldaten. Niemand van onze gemeente is door den Duitschers gedood. Kerk en pastorie totaal niet beschadigd. De Heere heeft 't Kerk en gemeente wonderlijk wel gemaakt en ons volk 't Vorstenhuis teruggeschonken. Dat Zijn Naam geloofd worde!
Tot zover de notulen van 14 september 1945, ondertekend door ds. A.G. Haring. Wij zeggen het vanmorgen in verwondering en met dankbaarheid: 'O God, wij gedenken Uw weldadigheid in het midden van Uw tempel'. Een ander en beter woord is niet denkbaar. Het is Zijn weldadigheid.

We zien daarin Gods bijzondere zorg in tijden van grote nood. De voorgangers en kerkenraadsleden die toen aan de gemeente leiding mochten geven, zijn al jarenlang opgenomen in heerlijkheid. We geloven dat er velen uit de Vuursche ons zijn voorgegaan en juichen voor Gods troon. Het is waar wat Jacob eens uitriep: 'Dit is niet dan een huis Gods, een poort des hemels'. Wij gedenken vandaag Gods weldadigheid die vooral zichtbaar wordt in de wekelijkse verkondiging van het Evangelie. Zijn weldadigheid die ook met regelmaat zichtbaar wordt in de sacramenten van de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal. Het is de weldadigheid van God, als hier in deze kerk het doopwater op ons voorhoofd werd gesprenkeld. De naam van de drieënige God werd aan mijn naam verbonden. Zijn drieënige naam voor altijd verbonden aan de mijne. Zijn genadige beloften die zich over heel mijn leven uitstrekken. Het is de weldadigheid van God die ook zichtbaar wordt in de tekenen van brood en beker. Tekenen van het kostbaar lichaam en bloed van onze trouwe Zaligmaker. De sacramenten staan als uitroepetekenen achter de beloften van het Evangelie. Voortdurend roept de HEERE ons om Hem te volgen en dienen. De roepende en verkiezende God is in alles de eerste. Dat wordt iedere zondag bevestigd in de verkondiging van het Evangelie. 'Wij gedenken Uw weldadigheid in het midden van Uw tempel'. We bevinden ons hier in de woonplaats van God, de werkplaats van de Heilige Geest. God laat Zich hier vinden, onder de bediening van Zijn Woord. We zeggen het vanmorgen met een andere Psalmddichter, de dichter van Psalm 27: 'Een ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen van mijn leven mocht wonen in het huis des Heeren, om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel'.

Psalm 48 laat ons het panorama van de stad Jeruzalem zien. Eerst zien we de stad van afstand. De Psalmddichter neemt ons mee. Het is klimmen om de stadsmuur te bereiken. We zien de imposante muren en poorten van Sion. Psalm 48 neemt ons mee naar de tempelberg, naar de tempel, naar Gods altaren. Want dat is het centrale punt van de stad Jeruzalem. 'Wij gedenken Uw weldadigheid in het midden van Uw tempel'. Deze kerk is natuurlijk niet de tempel in Jeruzalem, maar toch mogen we het vanuit nieuwtestamenteisch perspectief de Psalmddichter nazeggen. Ook dit kerkgebouw is woon- en werkplaats van Gods Geest. De kerk van Lage Vuursche is meer dan een monument. Het is een levend monument, omdat hier iedere zondag het Woord van de levende God klinkt. We kunnen het jubileum niet op betere wijze vieren, dan door trouw dit kerkgebouw te bezoeken, door trouw onder het Woord te komen. Dan komt het vanuit de tekst als een vraag naar ons toe: Gedenken wij Gods weldadigheid, zoals de Psalmddichter zegt, in het midden van Zijn tempel? De vraag is wat Gods weldadigheid in ons leven heeft uitgewerkt. Heeft het in ons hart tot geloof en bekering gewerkt? Hoeveel ouders stonden in de kerk aan het doopvont en gaven hun ja-woord. Hoeveel deden voor in de kerk belijdenis van het geloof. Hoe is het daarna gegaan?

Sommigen komen af en toe een keer in de kerk, anderen nooit meer. Ze zien dit kerkgebouw alleen nog van buiten. Ze hebben Gods weldadigheid kennelijk niet nodig. De apostel roept ons op 'om de onderlinge bijeenkomsten niet na te laten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkaar vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet dat de dag nadert'. Het is een zaak van groot belang, want wij leven in de eindtijd. Jezus Christus komt terug en de kerk ziet met verlangen uit naar die dag. Als de Zoon des mensen wederkomt, zal Hij dan nog geloof vinden op de aarde, zal Hij nog geloof vinden in Lage Vuursche?

Onze gemeente is de laatste jaren kleiner geworden en dat is een zaak van zorg voor de toekomst. Het is een belangrijke vraag of wij ons daar samen verantwoordelijk voor weten. Of wij bidden om de voortgang van het Evangelie, om uitbreiding van Gods koninkrijk, om groei ook voor onze gemeente? Wij verwachten het daarin niet van onszelf, maar van Gods weldadigheid. Gods onverdiende goedheid, die het diepst zichtbaar is geworden in de Heere Jezus Christus. Wilt u Gods weldadigheid zien, kijk dan naar Hem. Zijn leven is één grote demonstratie van Gods weldadigheid. God heeft mensen lief, die Hem niet lief hebben. God zoekt mensen die Hem niet zoeken. Gods weldadigheid zien we in de woorden en daden van Christus. Hij is een Heiland vol barmhartigheid. Zijn hart gaat uit naar mensen, zonder onderscheid. Naar mensen die in de maatschappij zijn afgeschreven. Wij kijken heel vaak naar wát mensen zijn, wat ze hebben gepresteerd of misschien waarin ze hebben gefaald. Jezus kijkt naar de méns, achter dat levensverhaal. Hij belooft rust aan vermoeide en belaste mensen, als ze tot Hem komen. Dat is Gods weldadigheid, een rust die nergens anders te vinden is dan bij onze Heere en Heiland, Jezus Christus. Zijn naam is de centrale naam in de geschiedenis van onze gemeente. Geen namen van dominees, maar Zijn naam moet eeuwig de eer ontvangen. Hij is gisteren en heden Dezelfde, en tot in eeuwigheid. Wat een genade dat we Gods weldadigheid mogen kennen in Christus en door Christus. Het zijn weldaden van de grote Weldoener. Dat is Jezus Christus, de grote Wél-doener. Wij niet, wij hebben zoveel misdaan tegen God. Hij stond in onze plaats, als de zondeloze, en droeg onze schuld. Allen die in Hem geloven, delen in Zijn weldaden.

Wij gedenken Gods weldadigheid in het midden van Zijn tempel. Op deze plaats, waar al 350 jaar het Woord van God in alle vrijheid wordt verkondigd. In november hopen we een andere kansel in gebruik te nemen. De kansel die afkomstig is uit Ankeveen, gemaakt in ca. 1640. En terzijde, dat is het jaartal waarin Gerard van Rheeде opdracht gaf voor de bouw van kasteel Drakestein. Het belangrijkste is niet dat deze preekstoel beter in het interieur past, al vinden we het een mooie gedachte. Het belangrijkste is dat het Woord van God een centrale plaats heeft in onze gemeente en eredienst, en deze plaats ook zal houden in de toekomst. Zo mogen we gedenken, niet alleen terugzien, maar ook vooruitzien, met hoop en verwachting. Omhoog zien, tot deze God die wij mogen kennen als onze God. Eenmaal hopen we elkaar in de hemelse tempel te zien, zoals we elkaar vandaag in dit aardse kerkgebouw zien mogen. God geve ons dat, dat we dan alleen deel zullen uitmaken van de gemeente die geen vlek of rimpel meer heeft. Om eeuwig te leven tot eer van de Vader, van de Zoon, en van de Heilige Geest. Hij schenke trouw om Hem te dienen, ons leven lang. God alleen zij alle eer, nu en tot in eeuwigheid.

Amen

Liturgie

Psalm 122 : 1

Psalm 84 : 1, 2

Psalm 27 : 3

Psalm 48 : 1, 4

Psalm 48 : 6

Psalm 116 : 10, 11

Psalm 48 : 10